

Šmola „samostojnega“ agitatorja. Ko se je v soboto, dne 12. marca, pričela poročna obravnava proti uradni „Slov. Gospodarja“, se je začel med gospode porotnike tudi neporetnik Epšček iz Grusove. Kaj je iskal med porotniki, je pač vsakemu jasno. Gl. predsednik sodnega dvora je pozval Epščka, naj nemudoma zapusti sodno dvorano. In mož jo je urnih korakov pobrisal.

Kako misli izvršiti beograjska vlada agrarno reformo nad turškimi veleposestvi v Bosni? Klub muslimanov v konstituenti se je dolgo branil vstopu v vlado, ker so pa Turke le rabili, da podprejo Paščin kabinet, so tudi morali ugoditi turškim zahtevam glede agrarne reforme. Turški begi posedajo v Bosni agrarna veleposestva, ki spadajo pod agrarno reformo. Ravno razdelitve veleposestev so se najbolj bali muslimani in zahtevali, da se jim s plačom za odvzeta posestva takozvani hak (odškodnina). Muslimani zahtevajo kot odškodnino za odkup turških veleposestev od vlade 1 milijardo 200 milijonov kron, katere je vlada obljubila. Vstop Turkov v vlado je plačan presneto drago!

Želo žalostne posledice agrarne reforme v okolici Varaždina. Dobili smo dopis, v katerem nam toži dopisnik iz Hrvaške o žalostnih posledicah reševanja agrarne reforme po receptu demokratskega ministra Krizmana. Posestvo grofa Bombellesa in takozvani „Banski dvor“ sta v groznem stanju. V obširnih hlevih, kjer je stalo nekdanj 450—500 glav goveje živine, najdeš danes le par volčkov in par suhih krav. Zitnice, nekdanj polne raznovrstnega žita, ki so ga po sijali v mesta, so danes prazne. V gozdovih teh posestev so 10—15 letni nasadi že popolnoma uničeni; vsakdo, ki pride v gozd, seka pač tam, kjer se mu poljubi in si vzame kolikor pač rabi. Grad „Banski dvor“ so sežgali seljaki, vino v kletih spustili, gozdove uničili. Kje je bila državna oblast takrat, ko so divjali seljaki po krasnih posestvih? Ako si reševanje agrarne reforme niso zamogli drugače urediti, naj bi bili raje pustili začasno ta posestva v rokah lastnikov vsaj tako dolgo, dokler ne bi zakon določil usodo veleposestev.

Sokolova divjaštva. Nedeljo dne 13. marca se je vršil v dvorani Unione v Ljubljani velik manifestni snod katoličanov, na katerega je tudi prišlo nekaj pretepačev z namenom shod razbiti. Z galerije je nekdo vrgel stol na govorniški oder. Reditelji so rogovileže in pretepače, med katerimi je bilo večje število Sokolov v krogih, ki so se vrtili s pogreba njihovega staroste doktor Oražna, odstranili iz dvorane. Predsednik zborovanja je zaklical Sokolom-razgrajajem: „Lopo častite spomin svojega starostie!“ Ker Sokol v dvorani ni dosegel svojega namena, so po shodu v celih gručah napadli po ulicah naše somišljenike, ki so bili na shodu. Tako n. pr. so Sokoli napadli nekega našega somišljenika, ki je šel v Rokodelski dom. Zopet druga tolpa ga je zasedovala od zadaj, druga mu je pa zaprla pot. Prvih dveh napadalcev se je otrese, nakar je planila nanj cela združena tolpa in ga podrta s kamenjem na tla. Se le policija je divjaštvu Sokola napravila konec. Palica in kamenje je pač znak sokolske kulture!

Gospodarstvo pa tako! Župan iz kmetske občine nam piše: Lansko leto je pujsko okrajno glavarstvo prisililo nas kmetske župane, da smo morali plačati okoli 80 K samo za tiskovine za nameravane občinske volitve. Sedaj so nam te tiskovine za — nič. Al. se ne pravi to, denar v vodo metati? Okrajno glavarstvo bi moralo skrbeti, da bi občine lažje shajale z malimi dokladi, a demokratski uradniki nam delajo neprestano potrebne stroške. Tega mora biti enkrat konec.

Umrl je v Osluševih pri Veliki Nedelji vzorni mladenič Alojz Erhardt. Ogromna udeležba pri pogrebu je svedočila, kako priljubljen je bil ta mladenič. V slovo mu je govoril o očiprom grobu njegov stric g. Tomaž Korpar, ki je naglašal, da je bil rajni vzgled mladim Orlom. Bodi mu čez vraga zemlja lahka, preostali pa naše sočutje!

Zavarovanje proti požaru. Edi-

na prava slovenska zavarovalnica je ljubljanska „Vzajemna zavarovalna“ v Ljubljani, ki je najstarejši in do narno najmočnejši jugoslovanski zavod za zavarovanje vseh vrst. Zastopniki te zavarovalnice so: v Celju g. Fr. Pograjc, Breg, v Mariboru, Ivan Stebinger, Vojašniška ulica in Ivan Golob Mlinska ulica 32. Tajništvo kmetske zveze v Mariboru (Cirileva tiskarna) daje glede zavarovanja potrebna navodila. Slovenci, ne zavarujte se več pri tujih zavarovalnicah. Taka zavarovanja niso veljavna. Ne podpisujte se tujim agentom!

Spletkarije proti naši državi. Uradna poročila iz Rima javljajo, da je bivši črnogorski kraljevič Danilo odstopil od svoje pravice do črnogorskega prestola v prid Mihajla. Bivša črnogorska kraljica Milena je prevzela začasno vlado. Na črnogorsko prebivalstvo je izdala proglaš, da hoče braniti črnogorske pravice ter naznanja, da si je izbrala za svoje bivališče San Remo. Ni nobenega dvoma, da so laške lire v zvezi s temi novimi spletkarijami proti naši državi. Dolžnost vlade je, da izžene iz naše države vse podkupljene rovarje, pedkapljeni agentom pa zabrani prihod v državo.

Strašen umor. V železniškem predoru na progi Pizzo Calabria na italijanskem so našli strašno razmrsano moško truplo brez glave. Glava umorjenega je ležala precej oddaljena od trupla. Policija je ugotovila, da je žrtev umora socialistični poslanec Piccoli. Vmorno so bili mnenja, da je poslanec Piccoli padel iz vagona pod vlak. Toda kmalu so doznali, da je postal poslanec Piccoli žrtev fašistov. Poslanca so v vagonu napadli našimljenci, ga ubili, mu odrezali glavo, truplo pa vrgli iz vagona. V laški zbornici je vsled tega zločina zavladalo grozno razburjenje. Izvoljena je bila posebna komisija, ki ima nalogo, da preišče zločin.

Obešeni Irci. V Dublinu na Irskem so pred kratkim obesili šest Ircev, ki so bili obsojeni na smrt. — Kakor znano, se borijo Irci še dolgo za svojo samoopravo, katere jim pa Angleži ne marajo dovoliti. — Ko so izvršili obsodbo nad omenjenimi Irci, se je zbralo približno 25.000 oseb v bližini zaporov. V znak žalosti je bilo vsako delo do 11 ure dopoldne ustavljeno.

Grozna lakota na Kitajskem. Na Kitajskem vlada v provincah južno Pekinga velikanska lakota. Vaška suša in kobilice so opustošile vso rodovitno pokrajino. Ljudje bežijo iz svojih naselij in iščejo hrane. Dosedaj so se preživljali s travo, sedaj pa niti trave ni več dobiti. Ameriški rdeči križ je organiziral pomožno akcijo za prizadete kraje na Kitajskem.

Kako bodo zastrupljali ljudi v prihodnji vojski? Ze izza dobe svetovne vojne nam je znano, kako grozno in nečloveško orožje so bili razni strupeni plini, katere so rabili osobito Nemci na francoski fronti. Sedaj pa so znašli v Washingtonu v Severni Ameriki nov strupeni plin, katerega bo go lahko smrtonosno puhala na sovražnika letala. Kaj vsega ne bodo iznašli za ugonobitev človeštva!

Kje se zavzije največ mesa? Anglija je tista država v kateri se zavzije največ mesa. V lanskem letu se je uvažalo v Anglijo 90 tisoč ton mesa več kakor poprej v kakem letu. Za vsem se je leta 1920 uvažalo v Anglijo 813.000 ton mesa, torej 77% vsega mesa, kolikor se ga zavzije na celim svetu. Pred 50 leti je znašalo število mesojedcev na svetu 300 milijonov duš, sedaj pa znaša že 587 milijonov. Vsled ogromne uporabe mesa je tudi cena za meso na celim svetu razmeroma zelo visoka.

Glasovanje s pomočjo elektrike. Severna Amerika je dežela čudovitosti. V New-Yorku bodo instalirali v dvorani parlamenta aparat za glasovanje. Vsaki poslanec bo imel v svojem uradu tri gumbce, s katerimi bo odgovarjal na vprašanja „da“, „ne“ ali „prisoten“, ako bo na katerikoli izmed teh pritisknil. Odlok poslanca bo avtomatično zapisan na veliki plošči. Tudi štetje glasov se bo vršilo avtomatičnim potom.

Novo ustanovljena trgovina Frece & Plahuta v Celju. Opozarjamo na današnji in seraj na drugi strani,

Molitvenik za dekleta. Dobi se zopet „Hči Brez madežne“, molitvenik za dekleta. Je to najbolj priljubljen molitvenik za Marijine družbenice in druga dekleta. Dekleta, sežite po njem, dokler je še dobiti. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane s poštnino vred 36 K.

LEPO NAGRADO dobi vsakdo, kdor pridobi za „Slovenskega Gospodarja“ ali „Stražo“ vsaj pet celoletnih novih naročnikov. Za brezplačno vpošiljanje naročnine daje agitatorjem a pravništvu listov na razpolago polovnice. Vzemite navadno dopisnico in pišite po nje. Dekleta! Posebno va si lotite dela za razširjenje krščanskih listov.

Gospodarsvo.

Nekaj o plačevanju davkov.

Na naslov naših davčnih oblasti.

Veliko razburjenja vzbujajo med ljudstvom dandanes razni davki ter plačila istih in red pri iztirjavanju. Človek nikdar ne ve, za koliko časa je brez skrbi, da se mu ni treba bati rubežni ali kake nasilne prodaje. — Vzemimo primer: Danes te tirja kr. davčna oblast po pošti za 100 K. Ker imaš ravno priliko, greš za par dni cesebno na davkarijo, oddas tam davčno knjižico, greš k blagajni, si postican in ostrmiš, ko se naenkrat zanteva od tebe recimo kar 140 K. Na začudenje vprašanje: Kako to, saj si vendar predvčerajšnjem dobil oporabo samo za 100 K? Blagajnik reče: Pojdite vprašat na drugo stran, kjer ste oddali knjižico. Tam pa navadno reče uradnik ali pa kaka gospodična, da ali je še gotovo kaj starega na tolg, ali pa, da si plačal za naprej. Če si morebiti katerikrat plačal kaj po pošti, pa vprašaj, kako je s tistim, ker dosikrat tak znesek ni niljer vključen. Le če pokažeš pošto prejemnico, bodo po dolgem iskanju vendar našli, da je kje zabeleženo v kakem kotičku. Konečno bi vprašali: Cemu ima davčna knjižica razne kolone, kakor visokost rednega predpisa, dalje zaostanek prejšnjega leta ter visokost raznih doklad, če pa se vpiše samo, liko si vplačal, ne pa tudi, koliko je predpisano, čeravno se to odločno zaleva? Ali smo res tako svobodni, da hteva? Ali smo res tako svobodni, e lahko samo plačujemo, ni pa nam potreba vedeti, kaj imamo za plačati? Mi vemo, da ne morejo z istimi prejemki, kakor svoj čas pred vojsko, izhajati ne država, ne okraji in ne občine, zato je pa v interesu vseh njihovih faktorjev, zlasti pa tudi davčnih uradov, da se v ljudsko pomirjenje vsako leto vpiše tudi natančen predpis posameznih davkov in doklad,

Zbor zaupnikov Kmetijske zveze v brežiškem okraju v Brežicah v petek, 11. marca, je bil dobro obiskan. Vkljub delavniku so se naši kmetje tu zbrali v prav lepem številu. Poročal je poslanec dr. Hohnjec. Zastopniki naše krščanske kmetijske organizacije v Posavju so odločno protestirali proti napadom demokratov in samostojnežev na katoliško cerkev, njeno svobodo in njene pravice in zahtevali versko vzgojo naše mladine. Protestirali so tudi zoper samovoljnost davčnih oblasti, ki se ne zmenijo za zakon ter kmetom predpisujejo vsako leto višje davke. Kmetje odločno zahtevajo, da se takoj sestavi cenilno komisije, ki naj takoj začne svoje delo pri odmerjanju osebnodohodninskega in vojnega davka.

Ne nakupujte preveč blaga! Položaj je danes tak, da je pričakovati v bližnji bodočnosti močan padec cen pri raznem blagu. V Angliji, Franciji, Švici in drugih zahodnih deželah so skladišča napolnjena industrijskih izdelkov. Valuta je v teh deželah tako visoka, da radi slabe valute v naših krajih, ne morejo prodajati svojih izdelkov k nam. Tovarne delujejo naprej, kupcev ni, blago pa se kopiči. Vsled tega bo prišlo prav kmalu do prav znatnega padca cen. Svetujemo našim ljudem, da si naj na kupijo le toliko blaga, kolikor ga res neobhodno potrebujejo.

Tržno poročilo iz Celja v soboto, dne 12. marca 1921. Cene so iste, kakor zadnje soboto. Trg je bil zelo živahen. Zadnje čase na našem tr-

gu ni bilo opaziti jaje, toda na današnjemu trgu jih je pa že bilo dovolj — cena jim je za 2 komada 5 K. Druge cene so stalne.

Zitne cene. V Somboru stane 1 meterski stot koruze 420—425 naših K, pšenica 1000—1020 K in ovs 340—350 jugoslovanskih K. V Osijeku stane pa pšenica 1010—1020 K, koruza 410—420 in oves 350—360 K. V Vinkovcih stane pšenica 1010—1020, koruza 430 do 455 in oves 350—360 K. V Zemunu stane pšenica 1000—1010, oves 350—360, koruza 425—430 naših K. V Kragujevacu stane pšenica meterski stot 120—200 dinarjev, koruza 85—90 dinarjev, ječmen 80—90, oves 70 dinarjev, izol 150—160 dinarjev in krompir 70 do 80 dinarjev.

80 K bankovce pošljite takoj v priporočenem pismu Narodni banki v Beogradu, da jih zamenja. Prilozite seznam serij in tekočih števil, ki so natiskane na bankovcih. Čas za izmenjavo je samo do 30. marca.

Poiščite 20% lone. Tiste lisike, ki ste jih dobili pri kolekovanju bankovcev v decembru 1919 (ko so vam odvzeli 20%), poiščite, ker jih bodo davkarije kmalu zamenjale za denar. Listke, ki se glasijo na več kot 1000 K, lahko proda vsak v bankah.

Izvoz žita in moke. V lanskem letu je bilo do konca decembra izvoženo 5605 vagonov žita in moke in sicer 2874 vagonov pšenice in 2231 vagonov moke. V Avstrijo je šlo 3926 vagonov žita in moke.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu je bilo v pretekli dobi precej živahno popraševanje po hmelju prvo vrstne kakovosti, katerega so kupovali po 2300—2400 čehoslovanskih kron za 50 kilogramov. Po tujem hmelju ni bilo popraševanja in so cene samo na papirju, gibale se med 2050—2100 K za 50 kilogramov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 141%—141% naših kron, za 100 avstrijskih kron je plačati 21%—22% naših kron, za 100 nemških mark 224—227 jugoslovanskih kron, za 100 čehoslovanskih kron 177—185 naših K, in za 100 laških lir je plačati 532—535 jugoslovanskih K.

Dopisi.

Lobnica pri Rušah. Srečna je naša občina. V svoji sredi ima kar štiri velike „samostojneže“ in sicer z Joško Robnik, Franc in Ivan Berne ter Jakob Jurše. Ti nam bodo odpravili visoke davke, draginje, pomajkaje in vse druge kuge, ki nas varejo. Srečna Lobnica!

St. Jurij ob juž. žel. Kmetje tovariši pozor! Naš dični kmet Drotevnik je že prinesel prvi koš „stare pravde“ iz Beograda v Slovenijo. Pod staro pravdo kmetovo razume naš dični fuželsnapsfabrikant podržavljenje advokatov. Naš šentjurski kancelar agrarni vitez bo gotovo na najumetnejši način rešil staro pravdo.

Dobje. Po naši in po sosednjih župnijah premnogi možje, ki so bili zapeljani po obljubah samostojnih kolevodij in so volili ob zadnjih volitvah ž njimi, obžalujejo svojo zmoto in trumoma prestopajo k KZ. Dokaz, da s samostojneži niso nikdar z dušo in srcem držali, je tudi to, da so z malimi izjemami vsi v javnosti tajili, da so volili s samostojneži. Stranka, ki si je lastni pristaši ne upajo priznati pred ljudmi, menda ni ravno častna. Tudi samostojni kancelarparagraf je mnogim odprl oči. Samostojneži s svojimi nasilstvi najlepše delajo za KZ.

Kozje. Tukajšnji občinski agrarni odbor je dne 13. marca dell graščinsko ozemlje v marcu agrarne reforme. Ker paragraf 9 agrarne odredbe govori, da imajo prednost pri razdelitvi zemlje invalidi, vdove in sirote, vojaki in prostovoljci, smo pričakovali, da se bo naš slavni agrarni odbor tudi ravnal potem. A glej poštenost in pravičnost samostojnežev v tem odboru! Oni trdijo, da zemlja spada posestnikom, a oni, ki je nimajo, pa si je naj grešo iskali v južne kraje. Zemljo so razdelili večinoma med posestnike in bogataše, a siromak je prišel do malega kosa zemlje le v kakem močvirnatem kraju. Vprašamo: Kakšni siromaki pa so? g. Presiček, Sotošek, Pleterški, Romih, Dobrave, itd.? Kajne, da so to sirote zraven svojih trgovin, gostiln in posestev?